

اولسون

مکتوبلرک امضالری واضح

واوقوناقلی اولمسی و آتونه صبره

نومروسنی محتوی بولمسی لازمدر

مالک اجنبیه ایچون آتونه

اولانلرک آدرسلرک فرانسه

جده یازلمسی رجا اولنور.

ماره کوندردلرکی زمان نه داتر

اولدیفنک واضحا بیلدیرلمسی

رجا اولنور.

دینی، فلسفی، علمی، ادبی هفته لاق مجموعه اسلامیه در

باش محرر صاحب و مدیر مسئول

اشرف ارباب

محمد عاکف

مستقیم

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

بیانلادی. بیک اوجیورس اول الهی معجزه-
سبیل بر حقیقی الی علوی بر صورتله بیان بیوران دین اسلام قدسیت
وعظمی بر قاندها اظهار ایدی. حقیقت انسانله ندیمه روح صفتیه
تقرب ایدوب الی مدھش جلادلرک یابمدینی فناءقلری بیان بو روح
خبیثک شرندن زوالی انسانیت کیم بیلر قاج بیک سنه لدنبری مال
وجانلرینی، عرض و ناموسلرینی عقل و اذعانلرینی بر دلولوقور نارامامشیر
ایدی. واقعا دین اسلام متمسکری اکثریت اعتباریه بو آلفته جهل-
تقریبی مجلس عفت و عصمتلرینه یا قلاشدرمه برق شرف و حیثیتلرینی،
عقل و محنتلرینی شائبه دار ایتمک دن محفوظ قالمشیر ایسده اخلاق سیئه نیک
سرایت ده الی مدھشی امراض ساریه دن کری قلامسی حسیه دین
جلیامزه مذوب اولدقلری حالده بوجادوی جاذبه غایه الدنوب مبتلا
اولانلر بزم ارامزده ظن ایدلر درجه ده جو فالح دن قورطولامادی.
عجبا بوکا سبب نایدی؟ ناصل اولیورده ظاهر عقل و ایمان صاحبی
کسه لر بیلر بوکا الدانیورلر ایدی؟

هیچ شبهه یوق که انسانلرک بوالداعملری، ایچکی لک موقت صورتده
ویردیکی مغفل نشئه و فعالیت ایله؛ معتدل مداوملر نده کورولن یالانچی
علام صحت دن ایلزی کایور ایدی. نه دت ایچکی لک بوخاللری اوقدر
الدایمی قوته مالکدرکه انسانلر ایچون بوالدایمق دن قورطولایلمک
آیچق ایکی صورتله ممکن اولایلمشدر: برنجیمی قوته قدسیه ایله یینی
بیک اوجیور سنه اول دین اسلام لطف و ارشادیه، ایکنجیسی ده
دها صوک زمانلرده علما و حکمانک باخصوص اجله اطبانک پک ایچیه
ویک یوکسک تجربه و تدقیق لرله یعنی علم و معرفت نوری سایه سنده
اولمشدر.

تاریخ عالم مطالعه اولنورسه کورولورکه ایچکی لر مبدئی غیر معلوم
پک اسکی زمانلردنبری موجوددر. آنیچق اووقتکی ایچکی لر شمیدیکی
شرابلر، بیرلر نوعندن خفیف ایچکی لر ایدی.

اسکی زمان علما و ادبامز آزچوق ایچکی علمینده بولوغشیر ایسده
انیچق سوء استعمال یعنی سرخوشلق علمینده بولوغشیر ایدی. معتدل
صورتده استعمال ایسه همان عمومیتله مدح و ثنا اولوغش و ازجله
یونان آناری شرابک منافی حتمنده برچوق منافی محتوی بولوغشدر.
قبل الاسلام وبعث اسلامیه انساننده هر بلر خرمادن استحصال
ایندکلی، ایچکی لره دوشکون ایدیلر. جناب پیغمبر افندمن کندیلرینه
سوت کیزدن اول، دخی اصلا ایچکی قولالامامشدرلر.

قرآن کریم ایچکی لری اوج دفعه ده منع بیورمشدر: اولاسرخوش
ایکن نماز قلمق منع بیورلش، اوندن صکره ایچکی لک کناهک،
مضرتنک منفعتلرندن دها بیک اولدینی بیلدیرلش واک نهایت ایچکی
موردار برشی اولوب سلامت و فلاحک اوندن صاقتمق ده ایدوک ذکر
ایدیلرک قطعی صورتده نهی بیورلشد.

ایشته انسانلک بویوک دشمنندن قورطولماسیچون لازم اولان

ایلک تمل تا اوزمان آتیش و بیک اوجیور سنه دنبری بوتله باغلانانلر
جداً سلامت و فلاح دائره سنده یاشامشدرلر. آنیچق خلفای راشدین دن
صکره ایش باشنه کچمش سفهلرک خبیثلری و یونان آناریک ترجمه سنه
همت اولوندینی صره لرده شرابک فائده لرینه دایر کورولن. سوزلرک
تأثیر خبیثلری نتیجه سی اوله رق شرابلر ملوک و کابریک سرای و مجلسلرینه
کیرمش و بویوکلرک یابدقلرینی کوجو، کترقلیدایتمسی پک طبیعی ایدوکندن
ملت ایچنده ایچنلرک چوغالمسی کچیکمه مشدر. دیگر طرفدن شرابک،
باخصوص ایران شرابک شعرلرینی می و مل ایله طولدورمالری ادبیاتده
اک زیاده ایزانیلری تقلید ایدن بز تورکلر ایچنده بودوشتی شیطانک
طرفدار بولماسنه یاردم ایتمشدر. فقط اصل تعمیمنه و کویولریمزه وارنجیه
قدر هر طبقه ماته صوقولماسنه سبب دینیزک حریت ادیان اولان کمال
مساعده سنه مبق عصر لدنبری سینمه مزده طوئیده ز غیر مسلم وطندا-
شیرک سوء قرین و سوء مثال واک صکره اوروبالی لک ترفیات معلومه لری
اوزرینه بز میکیرجه اونلرک مابه الامثال اولمالری در.

برقاج سنه دنبری ارامزده پیدا اولان بعض نادار ارباب رذائل
استما ایدیلرسه مملکتلریمزه ایچکی تجارتی حالده منحصر آ غیر مسلم لر
النده و بونلرک اک مسرف مشتریلری ده مع التأسف مسلمانلر میاننده
بولونقمدهدر، [۱]

ایشته دین مبینمیزک نهی صریحی میدانده ایکن مسلمانلر اراننده
ایچکی لک رواج بولمی باشلیجه جهالت نتیجه سی اوله رق بوسورتلرله
واقع اولمشدر.

زده اک زیاده قولانیلان ایچکی راقی در. وراقی ایسه ایچکی لک اک
مضر اولان نوعنددر. بونوع ایچکی لر امیقندن چکیلرک استحصال
اولنورلرک استعماللری نسبتله بیک در.

اسپر توبی ایلک دفعه امیقندن خالص اوله رق چکن هر بلردرکه
بشنجی عصر هجری ده چکمشدرلر. اولا بویانچی و یاقیچی ماده یی زهر
اولق اوزره "تاتی ایشلر، صکرملری بعض علاجلرک ایچنه قاطهرق

(۱) ایچکی لر مسلمانلر، یانکر صالحله قانا یوب عینی زمانده دام اغفاله
طوتولالریچون برطوزاق اوله رق ده قولانیلیر. اناطولی ده حبوبات، کره سته
وساثره تجارتیچون کویلری طولاشان نه قدر جور باجیلر، چلی لر، فلانلر واردرکه
برابرلنده دائما راقی طاشیلر. برکویه و ردیلریم درحال اغانک اوطاسنه ایزلر،
خوش بوش دمنکره اغابه هدیه کتیردیکی، غایت آیشیدن اولوب مخصوص کندی
اولنده یابدیردقلرینی فلان سوبله یه رک الایوب بوالادقدن صکره برقدح طولد-
وروب اداچمزه صونارلر. برقاج قدح ایچوب چار کیف اولدینی صره ده چورباچی
اوکوبدن نه الاچلرسه بازارلغه کیریشیلر. اولاشده مالک ذکرندن خیل اشاغیه
ویره چکنه دائراغانک اغزندن سوز آلیرلر. قاپاروی ویزوب ایی بتردکدن صکره
اوتکی کویه کچرلر. بویه بویه بزم جاهل کویولره هم زهر طاعیدلر هم بیک
زحمت ایله میدانه کتیردکلری مالاری اوجوز فیائله قاپادوب کفیلرینه قارلر. بن حرب
اشاننده دائما تره نلرده تصادف ایتدیکم بوقییلدن بریسی طانیرم که بوجه کارانی
مفتخر آ کلانمش ایدی. کندیسیله ایلک دفعه کوتامیه ده برلشیش ایدک. صکره دن
چوق کوروشدک. فقط ارتق حیل کارلندن بحث ایده سر اولش ایدی. مع مافیه
برابرلنده دائما بیککلر راقی ایله طولو اوله رق بولور ایدی.

دماغه ویردیکی فناقلر : دلیلیک انوعی و نزولر ، هر درلو سیکیر خستهقلری .

اخلاقه ویردیکی فناقلر : جنایتلرک انوعی ، متانتسزلک ، امتزا . جسرلرک و موازنه سز احتراصلر .

عائله یه کتیردیکی فناقلر : فقر و ضرورت ، عدم اعتماد ، برودت و بالنتیجه عائله نك طاغیلمسی .

نسله ویردیکی فناقلر : کوچوک یا شده فضله و فیات ، صیصقهلق ، ورمی اولاد ، جنت و خیانت استعدادلری .

اقتصاد ضررلری : هر درلو اسرافات ، منتظم سعیه قابلیتسزلک و یوز بیکارله انسانک نافع غذا و سائر احتیاجات احضار و تهیه سیه مشغول اولاجق یرده بومغتسز و مضر شیلرک اعمال و فروخیسه مشغول اولمسی .

بتون انسانیته ضررلری : بوسایدیغمز مضرتلرک بالکیز ایچکی قوللانلرک شخص لرینه منحصر قالمایه جنی ظامردر . برطرفدن ایچکیلر یوزندن حاصل اولان خستهقلرک ، دلیلیک ، جنایتلرک ، امتزا . جسرلرک ، عائله یولمزقلرینک ، اخلاقسزلقلرک ، اقتصادی ضررلرک بتون هیئت اجتماعی راحتسز و مضرر ایدمچکلی شیه سزدر . از جمله بوقدر تیارخانلر ، خسته خانه لر ، محبوس خانه لر هب عمومک کیسه سندن چیقان پارهلرله اداره اولنور و یوله ایچکیلر سببیه حاصل اولان ساری خستهقلرک ورم ، فرنیکی و امثالک (سرخوشلک فرنیکی نك ده سرائتی تسهیل و وخامتشی تشدید ایتدیکی استاتسقیقلرله فنا ثابتر .) بتون انسانیتی تهدید واضرار ایدن شیلر اولدیغنه شبهه یوقدر .

بوسرودندن بک کوزل اکلاشلقمدهرک فردک خطاسی نفسنه منحصر قالمایور . عمومه اعلق ایدیور . بناء علیه بوخطانک ازاله . سیچون عمومک چالیشماسی هم حق و هم وظیفه سیدر . نه دوت عشرت ایدملرک : د نیم ظلم . نفسمه در . هرکس نه قاریشیر ؟ بن جردکلی یم ؟ ایسته . دیکمی یلارم . دیملری طوغری دکلدیر . آز ایچسین ، چوق ایچسین و هرکیم اولورسه اولسون ایچکی قوللانان کسه بتون انسانیت ایچون مضر و دشمنان در . بوکا قارشى . مداخله و مجادله هرکسک وظیفه سیدر . ایسته بونلر هب نظر اعتباره البتارقی بتون مدنی مملکتلرده ایچکیلر علیه صاواشلر ترتیب ایتشلر و بک چوقده مونی اولمشلردر . بوساواشلرک الک زیاده ایلری کیتدیکی یلر اسوهج نوروچه ایلر انکلتزه واک زیاده آمریقادر . دهها طوغریسی بونکله جدی صورتده اوغرا . شیان هیچ برتمدن ملت یوقدر . بالکیز بز هر خصوصده اولدینی کی بوندده کری قالمسز .

شمدی بوباده پایلان صاواشلرک انوعی ذکر ایدم :

بتون متمدن مملکتلرده پایلان صاواشلرک باشلیچه درت نوعدر :

دوا مفاهنده قوللانمغه باشلاشلر ایدی . چوق زمان بوسورتله قوللانلش نهایت اوروپاده اون التنجی عصر میلادی ده یعنی هر بیلرک کثولی کشفلرندن بشیوز سنه قدر صکره راقیلر رجته ایلر علاجلر ایچنده قوللانلق ایحصارندن چیقمش ، محاربه لره عسکرلره جسارت و شدت ویرمک ایچون قوللانمغه باشلامشدر . ایلک دفعه بومقصیده محارب عسکرلره راقی تویزی ۱۸۵۱ تاریخلرنده فلمنک محاربه لره انکلیزلر طرفندن تطبیق ایدلمشدر . اووقتد صکره بونک استعمالی بک چوق سوء استعمالره اوغرا دینی حالده ۱۸۷۴ تاریخنه قدر ایچکی لر علمینده جدی و علمی برانستاد پایان اولماش ایدی . فقط اوتاریخده اسوهجلی برمانیاس هوس نامسندکی طیب ایچکی لره موجب اولدینی مضرتلری بک کوزل ایضاحه موفق اولمش و بوباده بک چوق تدقیقاته یول آچیش در . اوندن صکره علمای اطبانک یادیقی بتون تجربه لره هب مانیاس هوسی تصدیق ایدمچک نتیجه لره منتهی اولمش ایسه ده عصرلر . دنبری ایچکی لرله نده تقرر ایدن افکاری علیه دوندرمک چوق مشکل اولمشدر . واقعا موجب اولدینی مضرتلر انکاری قابل اولمایه جق درجه ده ظامره چیقارلمش اولدیغنه بدن کسه بونی انکار ایدم میورسه ده آز مقدارده و یولیه اهتتمال ایدیلرسه مضرتی اولمایه جنی و هله ترکیب کیم یوسنه باقیلیرسه مهم برغدا اولدیغنه حکم ایتک لازمکله دیکندن حسن استعمالک بک بیوک فائده لر تأمین ایدمچکنی دعوا ایدنلر علمی ذاتلر بولنیور ایدی . و بونلر دعوالرینی اثبات ایچون مختلف تجربه لر یا عشلر و حتی بوندن یکریمی سنه اولمه قدر ایچکی لردن وجود ایچون فداکی استفاده ایدیلر بیلرکی نتیجه سنی چیقاران مساعی اصحابی موجود ایدی . نهایت بومسئله بیویهرک اوروپا و امریقا ازیاب فننک اشتراکیله عظیم مناقشلی مجادله لی تدقیقات نتیجه سنده ایچکی لره غذا اولمایه جنی و انجق اوتیکی غدالرک و وجودده متراکم احتیاطی فضله سرعتله و غیر منتظم صورتده صرف ایتیردیکی جهته غدانک عکسنه تأثیر ایتدیکی و بناء علیه بونقطه نظر دن دخی هیچ بر فائده سی اولماقدن بشقه بیوک مضرتلری موجب اولدینی هیچ کسه بک انکار ایدمیه چکی بروضوح ایلر اثبات ایدلمشدر . ۱۹۰۱ تاریخنده یعنی بوندن اون سکر سنه اول ویریلن قرار بومرکزده اولوب اووقتدن بری عموم اهل فن بو نقطه ده اتفاق ایتدیکنندن درک دنیانک هریرنده ایچکی لره منی ایچون آز چوق موجود جریانلر قوت بولمش و مسئله نك اهمیتی غایت بیوک اولدیغنه دن رسمی بر شکل المغه باشلامش در .

ایچکی لره موجب اولدینی مضرتلر وجوده ، دماغه ، اخلاقه ، عائله یه ، نسله ، اقتصاد و بتون انسانیته عائد اولقی اوزره غایت متنوعدر . بز بونلری بوراده بک مختصر اوله رق ذکر ایدمچکیز .

وجوده ویردیکی خستهقلر بک متنوع اولوب الک مهملری : ورم قره چکر ، بویره ک ، معده و باغرساق خستهقلری در .

برنجیسی ایچیکلرک فئالقرینی هرکسه اکلاده رقی نشر معارف و تربیه و انصاح طریق .

ایکجه جیسی : ایچیکه به دوشمه بی تسهیل ایدن سفاهت و سهفالتلرک ازاله سینه لرلرینه معقول و ناموس-کارانه حیات و اکلنجهلر اقامه ایتک اوچنجیسی ده: ایچیکلری بهالاندر مق و اعمال و استعماللرینی تحدید و احصر صورتلرله مشکلات ایقاع ایتک .

درنجیسی ده : اعمال و ادخال و استعمالنی رسماً و زجر آمنع ایتکدر . بوصول تدبیرک ضووک مراجعت ایدیلان و بعض دولتلرده قطعیلمش اولوب و عموم دولتلرده ماتیلرده دخی تطبیقی ارزو اولونان اک یکی ، اک عصری برتدبیردرکه حقیقتده بزم حد شرعی نوعدن برتدبیردر . متمدن ملتارک کافه سنده بوتدبیرلر هب موقع فعله قوش و هپسندن غایت بیووک فائده لر ، نتیجه لر حاصل اولمشدر . حتی نوروج ده ایچیک صرقاتی آز وقت ظرفیتده اینانلایه حق درجه ده ازالمش یعنی اونده بره دوشمشدر . و بوباده اک مؤثر اولانلرک تربیه ایله رسمی زجر و منع اولدینی تحقق ایتشدر .

تربیه خصوص سنده ایچیکینی منع جمعیلرینک هر درلو مساعیسنک فائده لر اولدینی کی معلم و معلملرک ، مکتب پروغراملرینک غایت جوق تأثیرلری اولمشدر . و بوکون تربیوی تلقیات سایه سنده درکه ایچیکلرک یالکیز وجود اولان مضرتلری سببیه دکل؛ عینی زمان ده اخلاقه منافی اولمای سببیه ایچیکله مک باشلامشدر . حقیقت ایچیکه ایچیکه غایت بیووک را اخلاقسزاق اولدینی حقه ده کوزل راعتقاد متمدن ماتیل آراسنده کیتدیکه یرلشمکده در . اوه ایچیک ایچیک غایت بیووک بر اخلاقسزاق در . دیناً نه قدر کناه و طیباً نه قدر مضر ایسه فن ، فلسفه ، علم اخلاقچه ده اوقدر مذموم بر ردیلدر . ذاتاً دین ایله خقی اخلاق ابرلایه جنی مسلمانلندر . بوبویه ایکن مسلمان ناسی طاشیان و حتی کنیسنی افندی ویا بک افندی بیلن نه قدر کسه لریمز واردرکه ایچیک ایچیکه اخلاقسزاق اولدینی قبول ایتک ایسته مزله چونکه کنیدیلری اونامه دن ، صیقله اذن هرکسک اوکنده ایچیک رذالنده بولونورلر . حالبوکه شمدی اوروبانک کبار قسمی عننده ایچیک ایچیک غایت بیووک معیاندن صایایلر اولمشدر . سزه بونک جانلی برمثالی حکایه ایدهیم :

اوج سنه اول حسب لوظیفه روسیه کیتمش ایدم ، سد باشنده مسرت اولنه ایدم . ییگی اوتلک قراشخانه سنده بیر ایدک . اولنده در سعادت رفوس قومانیلری مدیری موسیو نوره جنابلریله بیروت فرانسه پوستلری باشمدیری موسیو پریوری ده وار ایدی . حرب مناسبیه اوراده اقامت ایتدیریلورلر ایدی . اخشام اولونجه بزم ملتدن سوزم باباه افندی نامنی طاشیان کسه لر کله بیتمز اولشیدلرینی قورارلر هرکسک اوکنده حیا ایتنه دن آچق دن آچقه رقی ایچیرلر ایدی . بو ایکی اجنبی ذاتک ایسه هیچ بر ایچیک ایچیکلری آ کلاشیلدیور ایدی . موسیو نوره ایله اولدن راز معارف من اولدینی کی اوراده ایت قونو شدیمه دن صمیمی و تکلیفمنزجه کوروشمه ک باشلامش ایدک . برکون

ناصلسه کنیدیلرینک ایچیک ایچیکلرندن بحث ایده بک اولدم . باقدم بوزولدیلر . درجا ایدهرز ایچیک دیمکله نه مراد ایدیورسیکن . اکر راقی صور دیورسه کن قبول ایتنه یز . چونکه اونی اخلاقسز و اسافل ناسدن اولایلر ایچیرلر . یوق شراب مراد ایدیورسه کن ناهوت بزده بکلرده شراب ایچیک اسکیدنبری عادت اولمش ، فن اولنکده لزومسز وضر اولدینی اثبات ایتش اولمقله برابر عادتلری ترک ایتک کوچ اولدیلندن ایچیکمز اولور ایدی . فقط شمدی اونی ده ایچیکورز . چونکه حرب بر جوق انسانلری ایتکمز بر ایتشدر . اولنک ایچون بویه بر زمانده شراب کی صرف ذوقه عائد لزومسز برشیدله باره ویرمکدن حیا ایدیورز . اوکا ویره چکن باره یی ارقداشمنله برابر بریکدیروب فقرایه ویریورزه دبیدیلر .

شمدی انصاف ایدلم . بر بوذاتلرک علو جنابلرینی دوشونه لم . برده بزم سفیه زنیکنلریمزک یاپدقارینه باقلم . هان جناب حق انجایمزی خیر ایلله .

ایشته بوتیجه لر هب ملتارک منور قسمنک طویلانوب ایچیکلر علیهنده جیتلر باعاری و بوجمیتارک مناسب صورتلرله چالیشملری سایه سنده استحصال ایدلشدر . و بوجمیتلر ایشی یالکیز تربیه ایله ده بر ایتاقوب بوجمیتلرینه و حکومتلرینه دخی اعمال نفوذ ایدرک بتون ایچیکلرک اعمال و ادخال و استعمالنی رسمی صورتده منع ایتدیرمه مکه موفق اولمشدر . وازتی اکلایشیلورکه شمدی به قدر کبار و حکمدارلر مجلسلرنده بیلله اک بیووک مراسم مخدات و مدنیتن عد ایدیلن معهود شرفه باده نوش اولاق بوندلصکره معایب دن محارم دن صایلاحق . سبحان القادر القیوم . دین میتمزک معجزه لری بیک اوچبوز سنه صکره بیلله بتون دنیا به حاکم اولدینی حالده بز حال لازم اولدینی قدر ابتباه حاصل ایدوب ده جهل لریمزک ازاله سی و دین جلیلمزه حقیقه تمسک یوللرینی طوتامبورز . بوکا نه قدر تأسف ایدلسه آزدر . فقط ایش تأسفله یتمز . هان ایشه باشلابوب خالکمالی یز . غایه هم تربیوی هم معوثان و حکومت اوزرینه تأثیرلر یایوب قانلر یایدیر مق صورتیله زجری اولاق اوزره ایکی طرفلی در . و دیگر جهتن تفصیلاتی مدافعه ملیه طرفدن درت سینه اول نشر ایدیلوب بحالاً توزیع ایدیلن و ایچیک بلیه سی و قور توملک چاره لری رساله سنده مندرج و ایچیکلر دوشمه ک ایچون لزومی درکار مشروع و ساطک حصوله چالیشق در ، و من الله التوفیق

دوفتور میلاسلی

اسماعیل حق

کلیسارک توحیدینه نه دن لزوم کوریلور ؟

اوتدنبیری خرسیتیان مذهبلینه دائر عرض ایتکده اولدیم . مامومات علمای نصارانک مجهولی دکادر . فقط و کتب مقدسه و تسمیه اولان تورات و انجیل صحیفه لرندن نقل ایتدیکم بعض آیات و سطورک معنای